กลวิธีทางภาษาที่สื่อถึงอุดมการณ์เด็กดี ในเพลงมาร์ชโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดในประเทศไทย

Linguistic Strategies Conveying the “Good Child” Ideology in March Songs of Provincial Anuban Schools in Thailand

ประภากร ทัดเทียม[1*] / ราชันย์ นิลวรรณาภา[2]

Prapakorn Thadthiam[1*] / Rachan Nillawannapha[2]

[1-2]หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มหาสารคาม 44150, ประเทศไทย

[1-2]Master of Art Program Thai Language, Faculty of Humanities and Social Sciences, Mahasarakham University Maha Sarakham, 44150, Thailand

[*]Corresponding author. E-mail: aomaam.29.aa@gmail.com

Received: February 27, 2025
Revised: March 24, 2026
Accepted: March 26, 2026

Abstract

This research article to investigate linguistic strategies conveying the “good child” ideology in march songs of provincial kindergarten schools in Thailand, employing critical discourse analysis and ideology theory as conceptual frameworks. The data comprised 194 march songs from 264 kindergarten schools across 77 provinces throughout Thailand. Qualitative data analysis was conducted through the categorization and interpretation of linguistic strategies. The findings revealed that kindergarten school march songs employed seven types of linguistic strategies: 1) lexical strategies, comprising naming and address terms that establish familial relationships and collective identity; 2) modality strategies, utilizing imperative and obligatory expressions such as chong (shall), tong (must), and mi yom (refuse to); 3) referencing strategies, invoking sacred objects, national institutions, and prominent figures; 4) simile strategies, comparing schools and students to valuable entities; 5) metaphor strategies, transferring meanings such as conceptualizing education as light; 6) symbolism strategies, employing colors, flowers, and trees; and 7) naming strategies based on individuals, temples, geographical features, and semantic meanings. These strategies function synergistically to convey the “good child” ideology, encompassing dimensions of academic and athletic excellence, moral virtues, love for nation-religion-monarchy,

unity, and volunteerism. This ideology is transmitted through the ritualistic practice of daily morning singing, which profoundly and enduringly shapes the consciousness and identity of Thai children.

Key words: Linguistic strategies, good child ideology, school march songs, Anuban schools

บทคัดย่อ

บทความวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากลวิธีทางภาษาที่สื่อถึงอุดมการณ์ในเพลงมาร์ชโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดในประเทศไทย โดยใช้กรอบแนวคิดการวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์และทฤษฎีอุดมการณ์ ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาคือเพลงมาร์ชของโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด 77 จังหวัด จำนวน 264 โรงเรียน รวม 194 เพลง วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการจำแนกและตีความกลวิธีทางภาษา ผลการวิจัยพบว่า เพลงมาร์ชโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดใช้กลวิธีทางภาษา 7 ประเภท ได้แก่ 1. กลวิธีทางศัพท์ ประกอบด้วย การใช้คำเรียกชื่อและคำเรียกขานที่สร้างความสัมพันธ์แบบครอบครัวและอัตลักษณ์ร่วม 2. กลวิธีการใช้ทัศนภาวะ ผ่านคำสั่งและความจำเป็นเช่น จง ต้อง มิยอม 3. กลวิธีการอ้างถึงสิ่งศักดิ์สิทธิ์ สถาบันหลัก และบุคคลสำคัญ 4. กลวิธีการใช้คำอุปมา เปรียบเทียบโรงเรียนและนักเรียนกับสิ่งมีค่า 5. กลวิธีการใช้อุปลักษณ์ถ่ายโอนความหมายเช่น การศึกษาเป็นแสงสว่าง 6. กลวิธีการใช้สัญลักษณ์ผ่านสี ดอกไม้ และต้นไม้ และ 7. กลวิธีการตั้งชื่อตามบุคคล วัด ภูมินาม และความหมาย กลวิธีเหล่านี้ทำงานร่วมกันสร้างอุดมการณ์เด็กดี ที่ครอบคลุมมิติด้านความเป็นเลิศทางวิชาการและกีฬา ด้านคุณธรรม ความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ความสามัคคี และมีจิตอาสา โดยถ่ายทอดผ่านพิธีกรรมการร้องซ้ำทุกเช้า ซึ่งหล่อหลอมจิตสำนึกและอัตลักษณ์ของเด็กไทยอย่างลึกซึ้งและยั่งยืน

คำสำคัญ: กลวิธีทางภาษา อุดมการณ์เด็กดี เพลงมาร์ชโรงเรียน โรงเรียนอนุบาล

บทนำ

เพลงเป็นวรรณกรรมรูปแบบหนึ่งที่ใช้ภาษาเป็นสื่อในการถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้สึกนึกคิด และเรื่องราวต่างๆ โดยมีบทบาทสำคัญในการสื่อสารของมนุษย์ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน (กรัณฑรัตน์ หัสจำนงค์, 2561) เพลงไม่เพียงแต่ให้ความบันเทิงเท่านั้น แต่ยังเป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดอุดมการณ์และค่านิยมของสังคม ทั้งในระดับชาติและระดับสถาบัน (Frith, 1996; Boonkeab, 2009) โดยเฉพาะเพลงมาร์ช โรงเรียน ซึ่งเป็นสื่อทางวัฒนธรรมที่ถูกใช้ในพิธีการและกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพลงมาร์ชเป็นเพลงที่มีจังหวะแสดงถึงความเข้มแข็ง นิยมใช้ในการเดินแถวและสร้างความบันเทิงในงานต่าง ๆ (Kristine, 2003)

นอกจากจะเป็นเครื่องหมายสร้างเอกลักษณ์และความภาคภูมิใจของสถาบันการศึกษาแล้ว เพลงมาร์ชโรงเรียนยังทำหน้าที่สำคัญในการปลูกฝังอุดมการณ์ และค่านิยมที่พึงประสงค์ผ่านการใช้กลวิธีทางภาษาที่หลากหลาย (Turino, 1999) ทั้งการเลือกใช้คำศัพท์ รูปแบบประโยค สัญลักษณ์ และภาพพจน์ต่าง ๆ ที่สะท้อนถึงความคาดหวังของสังคมที่มีต่อเยาวชน (Fairclough, 2003) ดังตัวอย่าง

“อนุบาลอุบลราชธานี
ศักดิ์ศรีสถาบันอันเกรียงไกร
ธงฟ้าขาวเป็นศรีแห่งธงชัย
ความภูมิใจก้องกระเดื่องเมืองอุบล
ดวงอาทิตย์ทอแสงได้อย่างไร
อนุบาลก้าวไปได้อย่างนั้น
ความสุขในวิชาสารพัน
ช่วยสร้างสรรค์ประชาธิปไตย
เรียนดีมีจรรยาสามัคคี
วินัยดีดนตรีเด่นเป็นไฉน
การกีฬานั้นเรืองแล่นเขตแคว้นไกล
สุขสดใสดั่งเพชรเม็ดงาม”

(Ubon Ratchathani Anuban School, 2025)

จากตัวบทสื่อถึงอุดมการณ์ “เด็กดี” ที่มีหลากหลายมิติสื่อให้เห็นภาพได้อย่างชัดเจนผ่านกลวิธีการใช้คำ ข้อความ ได้แก่ มิติทางวิชาการ “เรียนดี” มิติทางศีลธรรมจรรยา “มีจรรยา” และมิติทางสังคม “สามัคคี” การเน้นย้ำคุณลักษณะด้านวินัยและความเป็นเลิศทางศิลปะ “วินัยดีดนตรีเด่นเป็นไฉน” รวมถึงความสามารถด้านกีฬาที่โดดเด่น “การกีฬานั้นเรืองแล่นเขตแคว้นไกล” ซึ่งสื่อถึงชื่อเสียงและความภาคภูมิใจ และได้ภาพรวมทั้งหมด “สุขสดใสดั่งเพชรเม็ดงาม” ที่ใช้คำอุปมาเชื่อมโยงความเป็นเลิศกับความมีค่าและความงดงามของเพชร แสดงให้เห็นการใช้กลวิธีทางภาษาที่ผสมผสานระหว่างคุณลักษณะที่พึงประสงค์และการสร้างภาพพจน์เชิงบวกเพื่อปลูกฝังอุดมการณ์ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Sroikudruea (2018) ที่พบว่าเพลงมาร์ชมีการเลือกใช้คำศัพท์เพื่อสื่ออุดมการณ์เกียรติภูมิ ได้แก่ ชื่อเสียงของโรงเรียน ความเป็นเลิศทางวิชาการและกีฬา รวมถึงประวัติและบุคคลสำคัญของโรงเรียน

อย่างไรก็ตาม ในบริบทของสังคมร่วมสมัยที่เด็กและเยาวชนกำลังเผชิญกับปัญหาที่หลากหลายมิติ ทั้งปัญหาความรุนแรงในโรงเรียน การขาดวินัยและความรับผิดชอบ ปัญหายาเสพติด และการขาดจิตสำนึกที่ดีต่อสังคม ทำให้เกิดคำถามถึงประสิทธิภาพของการสื่ออุดมการณ์ผ่านเพลงมาร์ชโรงเรียนอนุบาล โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงวัยเด็กและเยาวชนอายุระหว่าง 6-12 ปี ซึ่งเป็นวัยแห่งการเรียนรู้ทางสังคมที่มีความเหมาะสมอย่างยิ่งต่อการปลูกฝังอุดมการณ์ เนื่องจากเป็นวัยที่มีการพัฒนาทางด้านความคิด ทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล และสนใจการเรียนรู้ในทุกด้าน การศึกษากลวิธีทางภาษาและอุดมการณ์ในเพลงมาร์ชโรงเรียนอนุบาล จึงมีความจำเป็น เพื่อทำความเข้าใจว่าอุดมการณ์ “เด็กดี” ที่ถูกสื่อสารผ่านเพลงมาร์ชโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดมีลักษณะอย่างไร และถูกนำเสนอผ่านกลวิธีทางภาษาใดบ้าง ทฤษฎีการวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์ (Critical Discourse Analysis) ของแฟร์คลัฟ (Fairclough, 1995, as cited in Sukwisit, 2011)) ที่มองว่าภาษาเป็นทั้งผลผลิตทางสังคมและเครื่องมือในการสร้างความเป็นจริงทางสังคม สามารถนำมาใช้วิเคราะห์กลวิธีทางภาษาในเพลงมาร์ชผ่าน 3 มิติ ได้แก่ มิติของตัวบท (Text) ที่วิเคราะห์กลวิธีทางภาษาจากข้อความ มิติของวิถีปฏิบัติทางวาทกรรม (Discourse Practice) ที่วิเคราะห์กระบวนการผลิตและการรับสาร และมิติของวิถีปฏิบัติทางสังคมและวัฒนธรรม (Socio-Cultural Practice) ที่วิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางสังคม วัฒนธรรม และอุดมการณ์ รวมถึงทฤษฎีอุดมการณ์ของอัลทูเซอร์ (Althusser, 1971) ที่อธิบายว่าสถาบันต่าง ๆ รวมถึงโรงเรียน ทำหน้าที่เป็น

กลไกอุดมการณ์ของรัฐ (Ideological State Apparatus) ในการหล่อหลอมอุดมการณ์ให้แก่บุคคล (De Tracy, 1796, as cited in Wantana, 2001) เมื่อพิจารณาเพลงมาร์ชโรงเรียนอนุบาลอุบลราชธานี จะพบว่ามีการใช้กลวิธีทางสัญวิทยา (Semiotics) ผ่านสี “ฟ้าขาว” สะท้อนความเป็นระเบียบเรียบร้อย การเป็นส่วนหนึ่งของระบบการศึกษาไทย และความภักดีต่อสถาบันชาติที่กลายเป็นสัญลักษณ์แห่งศักดิ์ศรี และความภักดี (Chandler, 2007) และใช้กลวิธีทางอารมณ์ (Pathos) ผ่านวลี “อันเป็นที่รักยิ่งกว่าสิ่งใด” เพื่อสร้างความผูกพันทางจิตใจ ซึ่งสะท้อนอุดมการณ์ของความภักดี ความสามัคคี และความมีระเบียบวินัย ที่สอดคล้องกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามแนวนโยบายทางการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการที่มุ่งหวัง ให้ผู้เรียนเป็นเด็กที่มีคุณภาพ มีคุณค่าแก่สังคมและประเทศชาติ

จากความสำคัญของเพลงมาร์ชโรงเรียนในฐานะเครื่องมือในการสื่ออุดมการณ์เด็กดีและปลูกฝังค่านิยมแก่เด็กและเยาวชน โดยเฉพาะโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดซึ่งเป็นโรงเรียนของรัฐที่เปิดให้มีการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับอนุบาลถึงระดับประถมศึกษา ซึ่งเป็นโรงเรียนต้นแบบในการจัดการเรียนการสอน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมีอยู่ทุกจังหวัดในประเทศไทยทั้งหมด 77 จังหวัด จำนวน 264 โรงเรียน โรงเรียนเหล่านี้เป็นสถานศึกษาที่มีประวัติศาสตร์อันยาวนาน เป็นศูนย์รวมความเจริญทางการศึกษา มีระบบการจัดการเรียนการสอนที่ทันสมัย มีเครื่องอำนวยความสะดวก อาคารเรียนและห้องปฏิบัติการที่เพียบพร้อม บุคลากรด้านการศึกษาที่มีคุณวุฒิและความเชี่ยวชาญสูง รวมถึงนักเรียนส่วนใหญ่ที่มาเรียนล้วนมีความพร้อมและได้รับการสนับสนุนจากผู้ปกครองในทุกด้าน ประกอบกับการที่ยังไม่มีงานวิจัยที่ศึกษาอย่างเป็นระบบเกี่ยวกับกลวิธีทางภาษาและอุดมการณ์เด็กดีในเพลงมาร์ชโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดในประเทศไทย ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญและประสงค์จะศึกษาเรื่องนี้ โดยศึกษาเพลงมาร์ชโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดในประเทศไทยทั้ง 194 เพลง เพื่อนำเสนอกลวิธีภาษาที่ถูกใช้ในการสื่อสารอุดมการณ์ รวมถึงอุดมการณ์ “เด็กดี” ที่ถูกสร้างสรรค์และถ่ายทอดผ่านเพลงมาร์ชโรงเรียนอนุบาล โดยประยุกต์ใช้แนวคิดกลวิธีทางภาษาและอุดมการณ์มาเป็นกรอบในการศึกษาวิเคราะห์ ซึ่งจะนำไปสู่ความเข้าใจที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้นเกี่ยวกับบทบาทของสถาบันการศึกษาในการหล่อหลอมอุดมการณ์แก่เยาวชนไทย และอาจนำไปสู่การพัฒนาการใช้เพลงมาร์ช เป็นเครื่องมือในการปลูกฝังคุณค่าและค่านิยมที่เหมาะสมกับบริบทของสังคมร่วมสมัยต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษากลวิธีทางภาษาที่สื่อถึงอุดมการณ์เด็กดีในเพลงมาร์ชโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดในประเทศไทย

ขอบเขตของการวิจัย

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ เพลงมาร์ชของโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดในประเทศไทย 77 จังหวัด จำนวน 264 โรงเรียน เพลงมาร์ชจำนวน 194 เพลง โดยแบ่งตามภูมิศาสตร์ 6 ภาค ได้แก่ ภาคเหนือ จำนวน 62 โรงเรียน 41 เพลง ภาคกลาง จำนวน 33 โรงเรียน 26 เพลง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 81 โรงเรียน 62 เพลง ภาคใต้ จำนวน 44 โรงเรียน 33 เพลง ภาคตะวันออก จำนวน 23 โรงเรียน 18 เพลง ภาคตะวันตก จำนวน 16 โรงเรียน 10 เพลง และกรุงเทพมหานคร จำนวน 5 โรงเรียน 4 เพลง

ทบทวนวรรณกรรม

การศึกษาแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

Angkapanitkit (2014, p. 23) กล่าวถึงการวิเคราะห์กลวิธีทางภาษาในข้อความ สรุปได้ว่า การอธิบายวิธีการใช้ภาษาในข้อความนั้น นอกเหนือจากการพรรณนาว่าปรากฏลักษณะทางภาษาอะไรและใช้อย่างไรแล้ว หากยังปรากฏการตีความและการอธิบายความคิดบางประการที่แฝงอยู่ในการใช้ภาษาช่วยให้เข้าใจการสื่อความหมายในข้อความชัดเจนยิ่งขึ้น โดยการอธิบายลักษณะภาษาในการนำเสนอข้อความเป็นการอธิบายในเชิงการใช้อย่างมีวัตถุประสงค์หรือเรียกว่า “กลวิธีทางภาษา” เป็นกลวิธีที่ปรากฏในการผลิตข้อความเพื่อสื่อสารไปยังผู้รับสาร ซึ่งกลวิธีทางภาษามักปรากฏทั่วไปภายในข้อความ เพราะตัวบทแต่ละตัวบท ได้ผ่านการเลือกใช้ภาษาอันแฝงวัตถุประสงค์หรือเจตนามุ่งหมายของผู้ส่งสารสื่อความไปยังผู้รับสาร ท่ามกลางกิจกรรมการสื่อสารบางประการ ส่งผลให้ตัวบทหรือข้อความประเภทต่าง ๆ เจือปนไปด้วยกลวิธีทางภาษาที่แตกต่างกันไป นับเป็นระบบการใช้ภาษาให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ซึ่งเป้าหมายการวิเคราะห์ข้อความจึงไม่ใช่การวิเคราะห์เพียงลักษณะภาษาในข้อความเท่านั้น แต่เป็นการวิเคราะห์วิธีคิด และการเปิดเผยความคิดที่แฝงอยู่ในข้อความนั้นด้วย โดยการวิเคราะห์กลวิธีทางภาษามีแนวทางและวิธีการวิเคราะห์อย่างหลากหลาย เช่น ถ้าเน้นโครงสร้างอาจเริ่มต้นจากการวิเคราะห์โครงสร้างประโยค โครงสร้างข้อความและโครงสร้างตัวบทตามประเภท หากนั้นลักษณะภาษาอาจวิเคราะห์การใช้คำศัพท์ วลี ประโยคหรือลักษณะทางวัจนลีลา (style) วิเคราะห์ด้านเจตนาของข้อความในการสื่อสารตามหลักวัจนปฏิบัติศาสตร์ วิเคราะห์ลักษณะการเรียบเรียงข้อความ เป็นต้น

Angkapanitkit (2018, pp.180-181) ได้ให้ความหมายกลวิธีทางภาษา (linguistic strategies) หมายถึง ลักษณะภาษาที่ใช้นำเสนอข้อความ ซึ่งเป็นภาษาที่ถูกเลือกเพื่อวัตถุประสงค์บางอย่างในการสื่อสาร กลวิธีทางภาษาที่ใช้ในสถานการณ์การสื่อสารที่แตกต่างกัน ย่อมมีความแตกต่างกันไปตามวัตถุประสงค์และเจตนาของผู้ส่งสาร สื่อไปยังผู้รับสาร ท่ามกลางกิจกรรมการสื่อสารบางประการ ตัวบทหรือข้อความประเภทต่าง ๆ ก็มักจะเจือปนด้วยกลวิธีทางภาษาที่แตกต่างกันไปด้วย

จากแนวคิดกลวิธีทางภาษาข้างต้นของ Angkapanitkit (2014, 2018) มิได้เพียงการพรรณนาลักษณะทางภาษาที่ปรากฏเพียงผิวเผิน แต่เป็นการมุ่งเน้นไปที่การทำความเข้าใจ “กลวิธีทางภาษา” (Linguistic Strategies) ซึ่งเปรียบเสมือนเครื่องมือในการสื่อสารที่ผู้ส่งสารเลือกสรรมาใช้เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์เฉพาะเจาะจง กลวิธีเหล่านี้มิได้เกิดขึ้นโดยบังเอิญ แต่เป็นผลผลิตจากการตัดสินใจเลือกใช้ภาษาที่แฝงไปด้วยเจตนาและวิธีคิดของผู้ผลิตข้อความภายใต้บริบทการสื่อสารที่แตกต่างกัน หัวใจสำคัญของการวิเคราะห์ตามแนวคิดนี้ คือการก้าวข้ามจากการอธิบายว่าภาษา “ใช้อย่างไร” ไปสู่การ “ตีความเพื่อเปิดเผยอุดมการณ์หรือความคิดที่แฝงอยู่” ช่วยให้เห็นภาพรวมของการสื่อความหมายที่ชัดเจนและลึกซึ้งยิ่งขึ้น โดยสามารถดำเนินการวิเคราะห์ได้หลากหลายมิติ ไม่ว่าจะเป็นการวิเคราะห์เชิงโครงสร้างของตัวบท การพิจารณาวัจนลีลา (Style) ผ่านการเลือกใช้คำ วลี และประโยค ไปจนถึงการวิเคราะห์ตามหลักวัจนปฏิบัติศาสตร์เพื่อค้นหาเจตนาที่แท้จริงของการสื่อสาร ซึ่งส่งผลให้ข้อความแต่ละประเภทมีกลวิธีทางภาษาที่โดดเด่นและเป็นเอกลักษณ์ตามวัตถุประสงค์ของตัวบทนั้น ๆ ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยได้นำแนวคิดนี้มาใช้ในการวิเคราะห์กลวิธีทางภาษาที่เน้นลักษณะภาษา มาเป็นกรอบในการศึกษา “ตัวบทเพลงมาร์ชโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดในประเทศไทย” โดยมุ่งเน้นการวิเคราะห์การใช้คำ วลี และประโยค เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงรูปแบบการสื่อสารที่หลากหลายและมิติทางความคิดที่ซ่อนอยู่ในบทเพลงอันเป็นสัญลักษณ์ของสถาบันการศึกษาเหล่านี้ ซึ่งผู้วิจัยได้พิจารณาถ้อยคำต่าง ๆ ผ่านกลวิธีทางภาษาในเพลงมาร์ชโรงเรียน

อนุบาลประจำจังหวัด เพื่อให้มองเห็นอุดมการณ์เด็กดีที่เกาะเกี่ยวอยู่ในข้อความต่าง ๆ ที่ปรากฏในเพลงมาร์ชโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดในประเทศไทย

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่องกลวิธีทางภาษาที่สื่อถึงอุดมการณ์เด็กดีในเพลงมาร์ชโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดในประเทศไทยเป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพใช้แนวคิดกลวิธีทางภาษาที่สื่อให้เห็นอุดมการณ์เด็กดีในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ขั้นเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลเพลงมาร์ชโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดในประเทศไทย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมีอยู่ทุกจังหวัดทั้งหมด 77 จังหวัด ซึ่งข้อมูลในการวิเคราะห์ทั้งสิ้นจำนวน 194 เพลง

2. ขั้นวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์กลวิธีทางภาษาที่สื่อถึงอุดมการณ์เด็กดีในเพลงมาร์ชโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด โดยจำแนกประเด็นดังต่อไปนี้ กลวิธีทางศัพท์ กลวิธีการใช้ทัศนภาวะ กลวิธีการอ้างถึง กลวิธีการใช้คำอุปมา กลวิธีการใช้อุปลักษณ์ กลวิธีการใช้สัญลักษณ์ และกลวิธีการตั้งชื่อ

3. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. กลวิธีทางภาษา หมายถึง กระบวนการใช้ภาษาในการนำเสนออุดมการณ์เด็กดีผ่านบทเพลงมาร์ชโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด ซึ่งมีวิธีการที่หลากหลาย ได้แก่ กลวิธีทางศัพท์ กลวิธีทัศนภาวะ กลวิธีการอ้างถึง กลวิธีการใช้คำอุปมา กลวิธีการใช้คำอุปลักษณ์ กลวิธีการใช้สัญลักษณ์ และกลวิธีการตั้งชื่อ

2. อุดมการณ์เด็กดี หมายถึง ชุดความเชื่อและค่านิยมที่สังคมกำหนดขึ้นเพื่อแสดงคุณลักษณะในอุดมคติของเด็ก ซึ่งประกอบด้วยความเป็นเลิศทางวิชาการ การมีวินัยและคุณธรรม ความสามัคคี ความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และความสามารถรอบด้านทั้งกีฬาและกิจกรรม โดยถูกถ่ายทอดผ่านสถาบันการศึกษาเพื่อหล่อหลอมเด็กให้เป็นพลเมืองที่พึงประสงค์ของชาติ

3. โรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด หมายถึง โรงเรียนของรัฐที่จัดตั้งขึ้นตามนโยบายกระทรวงศึกษาธิการตั้งแต่ พ.ศ. 2486 เพื่อให้ทุกจังหวัดมีโรงเรียนต้นแบบด้านการศึกษาระดับปฐมวัย จำนวนจังหวัดละ 1 โรงเรียน (ยกเว้นกรุงเทพมหานคร และพิจิตร) จำนวน 81 โรงเรียนและโรงเรียนอนุบาลประจำเขตพื้นที่จำนวน 183 โรงเรียน ปัจจุบันมีโรงเรียนอนุบาลจำนวน 264 โรงเรียน ได้รับการคัดเลือกจากสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้เป็นโรงเรียนมาตรฐานสากลและเป็นต้นแบบในการจัดการเรียนการสอนระดับปฐมวัยทุกโรงเรียน และมีตราสัญลักษณ์เป็นรูปอักษร “อ.” สีน้ำเงิน มีดอกบัวสีชมพูอยู่กลาง

ผลการวิจัย

จากการวิจัยพบว่า บทเพลงมาร์ชโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดในประเทศไทย ใช้ภาษาในการสื่ออุดมการณ์เด็กดี 7 กลวิธี ดังนี้

1. กลวิธีทางศัพท์

กลวิธีทางศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับการเลือกใช้คำศัพท์ (lexical choices) เพื่อสื่อแทนความคิดหรือประสบการณ์ของผู้ส่งสาร เป็นการแสดงความคิดเห็นและสื่อแทนความคิดของผู้ส่งสาร (Fairclough, 1995, p. 185) ชี้ให้เห็นว่าการเลือกใช้คำศัพท์ของผู้เขียนในฐานะผู้ผลิตตัวบทนั้นเป็นเรื่องที่แปรไปตามปัจจัยทางสังคม ได้แก่

1.1 การใช้คำเรียกชื่อ

การเรียกชื่อเป็นกลวิธีการใช้คำศัพท์ในการตั้งชื่อบุคคลหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่ง มีลักษณะเดียวกันกับวิธีการส่งสารใช้คำศัพท์อ้างถึงหรือกล่าวถึงบุคคล กลุ่มบุคคล หรือสิ่งใดสิ่งหนึ่ง การเรียกชื่อจะเกี่ยวพันกับวิถีปฏิบัติทางสังคม เกี่ยวกับการตั้งชื่อเรียกบุคคลหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่ง การเรียกชื่อเป็นกลวิธีทางภาษากลวิธีหนึ่งที่แสดงให้เห็นมุมมองและความคิด สิ่งที่กล่าวถึงได้เป็นอย่างดีและมักจะเกี่ยวพันกับบริบททางสังคมวัฒนธรรมที่เราทุกคนต่างมีและได้รับการตั้งชื่อตั้งแต่แรก แล้วเราก็ใช้ชื่อเช่นนั้น ทำให้เรารู้ว่าเราเป็นใครและคนอื่นก็แยกเราออกจากคนอื่นได้ อีกทั้งการเรียกชื่อยังสัมพันธ์กับการแสดงอัตลักษณ์ (Identity) ด้วยคำศัพท์ที่นำมาใช้เป็นชื่อเรียกมิใช่เพียงลักษณะทางภาษาเท่านั้น แต่ยังแฝงทัศนคติและความคิดทางสังคมบางอย่างที่บุคคลมีต่อสิ่งที่กล่าวถึง (Angkapanitkit, 2018, p. 184) กลวิธีการเรียกชื่อนี้ยังสื่อถึงอุดมการณ์เด็กดีที่มีความรัก ความผูกพัน และเชื่อมโยงกับคุณลักษณะเด่นของสถาบันการศึกษา ดังตัวอย่างที่ปรากฏต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

เรียนดีวินัยเด่นเป็นคุณค่า ***ลูก น.พ.ล.***

(Anuban Phanat Suksa Lai School, 2025)

การใช้คำเรียกชื่อ **“ลูก น.พ.ล.”** ในเพลงมาร์ชโรงเรียนอนุบาลพนัสศึกษาลัย จังหวัดชลบุรี เป็นการใช้อักษรย่อสร้างภาษาชุมชนและความเป็นคนใน โดยใช้คำว่า “ลูก” เพื่อสร้างความสัมพันธ์แบบครอบครัวและความผูกพัน การเชื่อมโยงกับคุณลักษณะ “เรียนดีวินัยเด่น” คำเรียกชื่อนี้เป็นเครื่องมือในการหล่อหลอมจิตสำนึก สร้างอัตลักษณ์ ถ่ายทอดคุณค่า สร้างความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของสถาบัน และยังสื่อถึงอุดมการณ์เด็กดี เรียนดี มีวินัย เมื่อได้มาเป็นลูกของ น.พ.ล.

ตัวอย่างที่ 2

*อนุบาลลำปาง****บ้านของเรา***

(Anuban Lampang School, 2025)

เพลงมาร์ชโรงเรียนอนุบาลลำปาง **“บ้านของเรา”** แสดงให้เห็นการใช้กลวิธีการเรียกชื่อที่เปลี่ยนสถาบันการศึกษาจาก “โรงเรียน” ให้กลายเป็น **“บ้าน”** สร้างมิติทางอารมณ์ของความอบอุ่น ความปลอดภัย และความเป็นครอบครัว การใช้คำว่า **“ของเรา”** เสริมสร้างความรู้สึกเป็นเจ้าของ ความผูกพัน และอัตลักษณ์ร่วม ทำให้นักเรียนรู้สึกว่าโรงเรียนไม่ใช่สถานที่ชั่วคราว แต่เป็นบ้านหลังที่สองที่มีความหมายและคุณค่าทางจิตใจ อีกทั้งยังสื่อถึงอุดมการณ์เด็กดีที่สอดคล้องกับคุณธรรมอัตลักษณ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ด้านความรัก ความสามัคคี

ตัวอย่างที่ 3

*เรา**น้องพี่**ผูกพัน*

(Chiang Mai Anuban School, 2025)

“เราน้องพี่ผูกพัน” แสดงให้เห็นการใช้กลวิธีการเรียกชื่อที่ขยายระบบเครือญาติจากครอบครัวสู่สถาบันการศึกษา คำว่า **“น้องพี่”** สร้างความสัมพันธ์แบบพี่น้องที่มีทั้งความอบอุ่นและลำดับความรับผิดชอบ ทำให้นักเรียนทุกคนรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของครอบครัวใหญ่ที่มีความผูกพันลึกซึ้งเกินกว่าความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนร่วมโรงเรียนทั่วไป คำเรียกขานนี้ยังสื่อถึงอุดมการณ์เด็กดี ความรัก ความสามัคคีในสถาบันแห่งนี้

1.2 การใช้คำเรียกขาน

ในการระบุตัวบุคคลนั้น นอกจากการเรียกชื่อแล้ว การเรียกขานก็เป็นกลวิธีหนึ่งที่คนเราใช้เพื่อแสดงความสัมพันธ์ระหว่างกัน คำเรียกขาน (address term) เป็นคำที่ใช้เรียกบุคคลเมื่อต้องการปฏิสัมพันธ์กัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการสื่อสารแบบต่อหน้า (face-to-face interaction) ในแต่ละสังคมวัฒนธรรม อาจมีระบบการเรียกขานไม่เหมือนกัน หรือแม้แต่ในบางสถานการณ์ของการสื่อสารก็อาจใช้การเรียกขานต่างกันก็ได้ ขึ้นอยู่กับว่าผู้พูดต้องการแสดงความสัมพันธ์กับผู้ฟังในลักษณะใด ความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดกับผู้ฟังเป็นอย่างไร มีความใกล้ชิด สนิทสนมกัน เคารพยกย่องกันมากน้อยเพียงใด (Angkapanichkit, 2014, p. 188) กลวิธีการใช้เรียกขานนี้ยังสื่อถึงอุดมการณ์เด็กดี ความรัก ความสามัคคี ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 4

*วรนคร**พี่น้อง**ร่วมใจ มิให้ใครประณามหยามเหยียดเกียรติเรา*

(Woranakhon Anuban School, 2025)

จากการวิเคราะห์ตัวบท พบว่า มีการใช้คำเรียกขาน **พี่น้อง** ในเพลงมาร์ชโรงเรียนอนุบาลวรนคร จังหวัดน่าน เป็นกลวิธีทางภาษาในการสร้างความสัมพันธ์ทางสังคม และการถ่ายทอดอุดมการณ์ คำเรียกขานนี้ไม่ได้เพียงระบุตัวบุคคลหรือแสดงความสัมพันธ์ แต่เป็นเครื่องมือในการขยายระบบเครือญาติจากครอบครัวสู่สถาบันการศึกษา สร้างความรู้สึกเป็นหนึ่งเดียว ถ่ายทอดคุณค่าเรื่องความสามัคคี เกียรติยศ และความภาคภูมิใจในท้องถิ่น คำเรียกขานนี้จะหล่อหลอมอัตลักษณ์ และสื่อถึงอุดมการณ์เด็กดี มีความรัก ความสามัคคี ของเด็กอนุบาลและให้ความรู้สึกว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของครอบครัววรนคร มีพี่น้องที่ร่วมใจกัน และมีหน้าที่ปกป้องเกียรติของกลุ่มร่วมกัน

ตัวอย่างที่ 5

*โรงเรียนวัดสามง่ามคงทองอนุสรณ์ ดุจ**บิดามารดร**ของพวกเรา*

(Sam Ngam Khong Thong Anusorn Anuban School, 2025)

จากการวิเคราะห์ตัวบท แสดงให้เห็นการใช้กลวิธีการเรียกขานโดยนัยที่เปรียบเทียบสถาบันการศึกษากับ **บิดามารดร** สร้างความสัมพันธ์แบบครอบครัวที่มีอำนาจในการดูแล คุ้มครอง และให้ความรักอย่างไม่มีเงื่อนไข สร้างความรู้สึกเป็นเจ้าของและความผูกพัน ทำให้นักเรียนรู้สึกว่าโรงเรียนมีบทบาทเหมือนพ่อแม่ที่ให้ทั้งความรู้และความอบอุ่น สะท้อนปรัชญาการศึกษาไทยที่มองโรงเรียนเป็นมากกว่าสถานที่เรียนหนังสือ แต่เป็นบ้านหลังที่สองที่หล่อเลี้ยงทั้งกายและจิตใจ และเพื่อสื่อถึงอุดมการณ์เด็กดีความรัก ความกตัญญูต่อสถาบันที่เหมือนเป็นบิดา-มารดา หรือครอบครัว

ตัวอย่างที่ 6

*ปลูกฝัง**กุลบุตรกุลธิดา**ของชาวประชานคร*

(Nakhon Si Thammarat Anuban School, 2025)

จากการวิเคราะห์ตัวบทเพลงมาร์ชโรงเรียนอนุบาลนครศรีธรรมราช แสดงให้เห็นการใช้กลวิธีการเรียกขานที่ยกย่องนักเรียนด้วยคำว่า **กุลบุตรกุลธิดา** ซึ่งเป็นคำภาษาบาลีที่สื่อถึงบุตรธิดาผู้มีตระกูลดี มีเกียรติยศ และศักดิ์ศรี สร้างความคาดหวังให้นักเรียนประพฤติตนให้สมเกียรติและรักษาชื่อเสียง การเชื่อมโยงกับชาวประชานคร เสริมสร้างอัตลักษณ์ท้องถิ่นและความรับผิดชอบต่อชุมชน จากการใช้คำเรียกขานนี้ยังสื่อถึงอุดมการณ์เด็กดีโดยทำให้นักเรียนรู้สึกว่าตนไม่ได้เป็นเพียงเด็กธรรมดา แต่เป็นผู้สืบทอดเกียรติยศของบ้านเกิดที่ต้องรักษาไว้ซึ่งความดีงามและศักดิ์ศรีของตระกูล ท้องถิ่น เกิดความภาคภูมิใจและรักในสถาบันการศึกษาแห่งนี้ และยังสื่อถึงอุดมการณ์ความเป็นเด็กดีที่ตามค่านิยมหลักสิบสองประการ ตามนโยบายของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.)

2. กลวิธีการใช้ทัศนภาวะ

การใช้คำทัศนภาวะ (Modality) (Simpson, 1993, as cited in Angkapanichkit, 2014) อธิบายว่า การแสดงทัศนภาวะ หมายถึง การที่ผู้ส่งสารแสดงความคิดหรือเจตคติเกี่ยวกับเรื่องราวนั้น ๆ การแสดงทัศนภาวะทำได้โดยการใช้คำแสดงทัศนภาวะต่าง ๆ ได้แก่ การใช้คำคุณศัพท์ และคำวิเศษณ์ เช่น “น่าจะเป็น” “อาจจะเป็น” “ท่าทาง” “แน่นอน” เป็นต้น กลวิธีการใช้คำทัศนภาวะนี้ได้สื่ออุดมการณ์เด็กดีด้านความรักต่อสถาบันการศึกษา ความอดทน ความขยัน และความประหยัด ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 7

*เกียรติของพวกเราเรา**จง**เทิดไว้*

(Mae Sai Anuban School, 2025)

จากการวิเคราะห์ตัวบทเพลงมาร์ชโรงเรียนอนุบาลแม่สาย พบการใช้ทัศนภาวะคำสั่งคำว่า **จง** ซึ่งสื่อถึงความจำเป็นและหน้าที่อย่างสุภาพแต่เด็ดเดี่ยว ไม่ใช่การบังคับ แต่เป็นการชี้นำที่มีอำนาจให้นักเรียนตระหนักว่าการรักษาเกียรติเป็นพันธกรณีร่วมกัน การใช้ **จงเทิดไว้** สะท้อนความมุ่งมั่นและความจริงจังในการปกป้องเกียรติยศของกลุ่ม ปลูกฝังอุดมการณ์เด็กดี มีจิตสำนึกความรับผิดชอบและความภาคภูมิใจในสถาบันตั้งแต่วัยเยาว์

ตัวอย่างที่ 8

*ศิษย์ ช.ร.ก. **ต้อง**อดทนขยันประหยัด*

(Choeng Chum Ratnukoon Anuban School, 2025)

จากการวิเคราะห์ตัวบทเพลงมาร์ชโรงเรียนอนุบาลเชิงชุมราษฎร์นุกูล พบการใช้ทัศนภาวะแสดงความจำเป็นคำว่า **ต้อง** ซึ่งมีระดับความบังคับที่เข้มแข็งและเด็ดขาดกว่า จง สื่อให้เห็นความคาดหวังที่ชัดเจน และการกำหนดคุณลักษณะเฉพาะเจาะจงสามประการ คือ **อดทน ขยัน ประหยัด** เป็นการสร้างมาตรฐานพฤติกรรมที่ชัดเจนและไม่มีทางเลือก ทำให้นักเรียนตระหนักว่าการเป็นศิษย์ของสถาบันนี้มาพร้อมกับความรับผิดชอบ

ในการประพฤติตนตามคุณค่าเหล่านี้อย่างเคร่งครัด สะท้อนปรัชญาการศึกษาที่เน้นการปลูกฝังวินัยและคุณธรรมพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต

ตัวอย่างที่ 9

*รักศักดิ์ศรี**มิยอม**ให้ใครหยามหมิ่น*

(Prachuap Khiri Khan Anuban School, 2025)

จากการวิเคราะห์ตัวบทเพลงมาร์ชโรงเรียนอนุบาลประจวบคีรีขันธ์ แสดงให้เห็นการใช้ทัศนภาวะปฏิเสธ คำว่า **มิยอม** ซึ่งสื่อถึงความมุ่งมั่นและจุดยืนที่แน่วแน่ไม่หวั่นไหว ความตั้งใจที่จะต่อต้านและปกป้องศักดิ์ศรีอย่างเด็ดเดี่ยว ไม่ว่าจะเผชิญสถานการณ์ใด ปลูกฝังให้นักเรียนตระหนักว่าศักดิ์ศรีเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ต้องรักษาไว้ด้วยความเข้มแข็งและความกล้าหาญ สะท้อนคุณค่าทางวัฒนธรรมไทยที่ให้ความสำคัญกับเกียรติและความภาคภูมิใจในตนเอง

3. กลวิธีการอ้างถึง

การอ้างถึง (Referencing) (Simpson, 1993, as cited in Angkapanichkit, 2014) เป็นหนึ่งในกลไกการเชื่อมโยงข้อความ อาจเป็นชื่อบุคคลก็ได้ หรือการใช้สรรพนาม (Pronoun) ซึ่งโดยมากมักเป็นสรรพนามบุรุษที่ 3 รวมไปถึงคำบ่งชี้ต่าง ๆ เช่น นี่ นั่น โน่น นี้ ซึ่งคำเหล่านี้แสดงมุมมองของผู้พูดต่อสิ่งที่กล่าวถึงไม่เหมือนกัน ขณะเดียวกันการอ้างถึงอาจมิใช่บุคคลก็ได้ อาจเป็นสิ่งของ สิ่งไม่มีชีวิตต่าง ๆ ซึ่งเป็นการแสดงมุมมองของผู้ที่พูดที่มีต่อสิ่งของหรือบุคคลที่กำลังพูดถึง กลวิธีการอ้างถึงนี้ได้สื่อถึงอุดมการณ์เด็กดีที่ต้องมีความรักและศรัทธาในพระพุทธศาสนา มีความเคารพต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่อยู่คู่กับสถาบันการศึกษา ดังตัวอย่างที่ปรากฏต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 10

***หลวงพ่อขาว**เป็นศรีสง่า ต่างศรัทธาเคารพเลื่อมใส*

(Phra Nakhon Si Ayutthaya Anuban School, 2025)

จากการวิเคราะห์ตัวบทเพลงมาร์ชโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา แสดงให้เห็นการใช้กลวิธีการอ้างถึงสิ่งศักดิ์สิทธิ์ประจำถิ่น คือ **หลวงพ่อขาว** ซึ่งเป็นพระพุทธรูปสำคัญของพระนครศรีอยุธยา เพื่อเชื่อมโยงสถาบันการศึกษาเข้ากับศาสนาและประวัติศาสตร์ท้องถิ่น การอ้างถึงนี้ทำหน้าที่ยึดมั่นอำนาจทางศาสนามาสร้างความศักดิ์สิทธิ์ให้แก่โรงเรียน สร้างความรู้สึกปลอดภัยและได้รับการปกป้องจากพลังเหนือธรรมชาติ และปลูกฝังความศรัทธาและความเคารพในพุทธศาสนา ซึ่งการอ้างถึงนี้สื่อให้เห็นถึงอุดมการณ์เด็กดีที่มีความรักและศรัทธาในพระพุทธศาสนาที่สถาบันแห่งนี้ได้กำหนดให้เป็นพระพุทธรูปประจำโรงเรียน

ตัวอย่างที่ 11

***หลวงพ่อเสือ** บริจาคที่พึ่ง นับเป็นมิ่ง มงคล ชนยินดี*

(Lom Kao Anuban School, 2025)

จากการวิเคราะห์ตัวบทเพลงมาร์ชโรงเรียนอนุบาลหล่มเก่า จังหวัดเพชรบูรณ์ แสดงให้เห็นการใช้กลวิธีการอ้างถึงเกจิอาจารย์ผู้ก่อตั้ง คือ **หลวงพ่อเสือ** เพื่อเชื่อมโยงสถาบันการศึกษากับบารมีของพระสงฆ์

และการกุศล การระบุการกระทำเฉพาะเจาะจงว่า บริจาคที่พิง เป็นการถ่ายทอดประวัติศาสตร์การก่อตั้งและปลูกฝังความกตัญญูกตเวทีให้นักเรียนระลึกถึงผู้มีพระคุณ การใช้คำว่า มิ่งมงคล และ ชนยินดี ยกระดับการบริจาคให้เป็นมากกว่าการให้ทรัพย์สิน แต่เป็นพรและความสุขที่แผ่ไปสู่ชุมชน สะท้อนคุณค่าทางพุทธศาสนาเรื่องการให้ทานและการสร้างบุญ ทำให้โรงเรียนกลายเป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ที่เกิดจากจิตศรัทธาและการเสียสละ

ตัวอย่างที่ 12

*ยึดมั่นใน**ศาสนา**เป็นศักดิ์ศรี พึ่ง**เศรษฐกิจพอเพียง***
เลี้ยงชีวีเรารู้รักสามัคคีไม่เสื่อมคลาย

(Mujalinthawapiwihan Anuban School, 2025).

จากการวิเคราะห์ตัวบทเพลงมาร์ชโรงเรียนอนุบาลมุจลินทวาปีวิหาร จังหวัดปัตตานี แสดงให้เห็นการใช้กลวิธีการอ้างถึงสถาบันหลักของชาติ คือ **ศาสนา**และ**ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง** ในพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร การอ้างถึงศาสนาเป็นการอ้างถึงปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นการเชื่อมโยงสถาบันการศึกษากับพระราชดำริและภูมิปัญญาไทย สะท้อนการผสมผสานระหว่างหลักธรรมทางศาสนากับแนวทางการดำรงชีวิตที่ยั่งยืน เพื่อปลูกฝังอุดมการณ์ด้านความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ และความสามัคคี เพื่อให้เด็กเป็นคนดีตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.)

4. กลวิธีการใช้คำอุปมา

การใช้อุปมา (simile) คือ การเปรียบเทียบสิ่งหนึ่งกับอีกสิ่งหนึ่ง ที่เข้าด้วยกัน เพื่อเชื่อมโยงความคิดของผู้อ่าน เห็นภาพได้ดีขึ้น ความเปรียบในลักษณะนี้มักมีคำเชื่อมโยงสองสิ่งนำมาเปรียบเทียบกัน ได้แก่ เหมือน ดุจ ดัง ปาน ประหนึ่ง ราวกับ เช่น ประดุจ ฯลฯ (หทัยวรรณ ไชยะกุล, 2544: 13) จากการวิเคราะห์กลวิธีการใช้อุปมา พบการใช้คำอุปมาเพื่อเปรียบโรงเรียนกับสิ่งต่าง ๆ ที่สื่อถึงอุดมการณ์เด็กดี ความเป็นเลิศทางวิชาการ ความเข้มแข็ง ความกล้าหาญ ดังตัวอย่างที่ปรากฏต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 13

*โรงเรียนอนุบาลร้อยเอ็ด **ดั่งเพชรน้ำหนึ่ง**ของภาคอีสาน*

(Roi Et Anuban School, 2025)

จากการวิเคราะห์ตัวบทเพลงมาร์ชโรงเรียนอนุบาลร้อยเอ็ด แสดงให้เห็นการใช้กลวิธีอุปมาผ่านคำว่า **ดั่ง** เพื่อเปรียบเทียบโรงเรียนกับ **เพชรน้ำหนึ่ง** ซึ่งสื่อถึงคุณภาพสูงสุด ความมีค่า ความหายาก และความเป็นเลิศที่ไม่มีใครเทียบได้ การระบุขอบเขตว่าเป็นของภาคอีสาน เป็นการสร้างความภาคภูมิใจในระดับภูมิภาค ทำให้นักเรียนรู้สึกว่าตนเรียนอยู่ในสถาบันที่ดีที่สุดของภาค สร้างแรงจูงใจในการรักษามาตรฐานและพัฒนาตนเองให้สมกับสถานะอันทรงเกียรติ อุปมานี้ยังสะท้อนอุดมการณ์เด็กดีด้านความเป็นเลิศทางการศึกษาและการแข่งขันที่สถาบันการศึกษาต้องการปลูกฝังให้แก่นักเรียนตั้งแต่วัยเยาว์

ตัวอย่างที่ 14

*เลือดชมพูน้ำเงินพิศเพลินสดใส เลิศฟิไลใจ**สุดแกร่งดั่งสิงขร***

(Phen Prachanukoon Anuban School, p.2025)

จากการวิเคราะห์ตัวบทเพลงมาร์ชโรงเรียนอนุบาลเพ็ญประชานุกูล จังหวัดอุดรธานี แสดงให้เห็นการใช้กลวิธีอุปมาผ่านคำว่า **ดั่ง** เพื่อเปรียบเทียบความแข็งแกร่งทางจิตใจของนักเรียนกับ **สิงขร** ที่มีความหมายว่า สิงโต ซึ่งเป็นสัญลักษณ์สากลของความกล้าหาญ ความเข้มแข็ง อำนาจ และความเป็นผู้นำ กลวิธีนี้สื่อว่านักเรียนแม้จะมีความสวยงามและสดใส พิศเพลินสดใส เลิศฟิไล แต่ภายในมีพลังและความมุ่งมั่นที่แข็งแกร่งเหมือนสิงโต ปลูกฝังอุดมการณ์ให้เด็กมีความเข้มแข็งทางจิตใจ ความกล้าหาญ และความไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค สะท้อนการผสมผสานระหว่างความงดงามภายนอกกับพลังภายในที่สมดุล

5. กลวิธีการใช้คำอุปลักษณ์

การใช้อุปลักษณ์ (metaphor) คือ การเปรียบเทียบความเหมือนระหว่างสิ่งสองสิ่ง โดยที่ทั้งสองเป็นสมาชิกของกลุ่มทางความหมายที่ต่างกัน เรียกสิ่งที่เป็นต้นแบบของการเปรียบว่า “แบบเปรียบ” หรือ “แวดวงความหมายต้นทาง” และเรียกสิ่งที่นำมาเปรียบเทียบว่า “สิ่งที่ถูกเปรียบ” หรือ “แวดวงความหมายปลายทาง” (Phakdeephasuk, 2019) จากการวิเคราะห์กลวิธีการใช้อุปลักษณ์ พบว่า การใช้คำอุปลักษณ์ในวรรณกรรมเพื่อเปรียบ ที่สื่อถึงอุดมการณ์เด็กดี ได้แก่ ความเป็นเลิศทางวิชาการ ใฝ่เรียนรู้ และศรัทธาในศาสนา ดังตัวอย่างปรากฏต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 15

*ปทุม**เทียนนำทาง**ดั่งแสงทอง ฉายสาด**ส่องสว่าง**กล้าวิชาการ*

(Wat Bang Nang Bun Anuban School, 2025).

จากการวิเคราะห์ตัวบทเพลงมาร์ชโรงเรียนอนุบาลวัดบางนางบุญ แสดงให้เห็นการใช้กลวิธีอุปลักษณ์โดยถ่ายโอนคุณสมบัติของ **แสงสว่าง** สื่อว่าการศึกษาเป็นแสงสว่างที่ขับไล่ความมืดมิด นำทางชีวิต ทำให้มองเห็นความจริง และให้ความหวัง อุปลักษณ์นี้เชื่อมโยงกับปรัชญาพุทธที่มองความรู้เป็นแสงสว่างแห่งปัญญา และสะท้อนบทบาทของโรงเรียนในฐานะผู้ให้แสงสว่าง **ดั่งเทียน** ที่ส่องนำทางให้แก่เยาวชน คำว่า **ปทุมเทียน** ยังเป็นการเล่นคำจากชื่อจังหวัดปทุมธานี การใช้อุปลักษณ์นี้สื่อถึงอุดมการณ์เด็กดีที่สอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) และคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ที่สำคัญ ได้แก่ อุดมการณ์ความเป็นเลิศทางวิชาการ และการแสวงหาความรู้ แสงสว่างสัญลักษณ์ของความรู้และปัญญา สื่อว่าเด็กดีต้องใฝ่เรียนรู้ มีความกระหายในการศึกษาหาความรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นผู้ใฝ่รู้และรักการเรียนรู้

ตัวอย่างที่ 16

*เป็นศูนย์รวมใจผสานนาม อนุบาลศรีสุทโธดุจ**ร่มโพธิ์ทอง***

(Si Sutho Anuban School, 2025)

จากการวิเคราะห์ตัวบทเพลงมาร์ชโรงเรียนอนุบาลศรีสุโท แสดงให้เห็นการใช้กลวิธีอุปลักษณ์โดยถ่ายโอนคุณสมบัติของ ต้นโพธิ์ ซึ่งเป็นต้นไม้ศักดิ์สิทธิ์ในพุทธศาสนาที่พระพุทธเจ้าตรัสรู้ใต้ร่มเงา มาสู่โรงเรียน ที่ต้องการสื่อให้เห็นว่าโรงเรียนเป็นสถานที่ให้ความคุ้มครอง ความรู้และปัญญา และความศักดิ์สิทธิ์ทางจิตวิญญาณ คำว่า **โพธิ์ทอง** เป็นการยกระดับความศักดิ์สิทธิ์ให้สูงสุด สื่อถึงความมีค่าอันประเสริฐ และการเป็นศูนย์รวมใจ เสริมความหมายว่าโรงเรียนเป็นศูนย์กลางทางจิตวิญญาณที่รวมคนเข้าด้วยกัน การใช้อุปลักษณ์นี้สื่ออุดมการณ์เด็กดีที่สอดคล้องกับนโยบายการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) และนโยบายคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ได้แก่ ความรักและศรัทธาในศาสนา การเชื่อมโยงกับต้นโพธิ์ซึ่งเป็นสัญลักษณ์สำคัญของพุทธศาสนา ปลูกฝังความศรัทธาและความเคารพในศาสนาตั้งแต่วัยเยาว์ สอดคล้องกับนโยบายเด็กดีที่เน้นความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

6. กลวิธีการใช้สัญลักษณ์

การใช้สัญลักษณ์ (Symbol) หมายถึง การเปรียบเทียบที่เรียกสิ่งหนึ่งสิ่งใด โดยใช้คำอื่นแทนคำที่ใช้เรียกนั้นเกิดจากการเปรียบเทียบและตีความ ซึ่งใช้กันมานานจนเป็นที่เข้าใจโดยทั่วไป (Jitjamnong, 1984, p. 184) จากการวิเคราะห์กลวิธีการใช้สัญลักษณ์ พบกลวิธีการใช้สัญลักษณ์ที่สื่อถึงอุดมการณ์เด็กดี ได้แก่ ความเข้มแข็ง ความซื่อสัตย์ ความมีวินัย และความรักสถาบัน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 17

เขียว*คือพลัง****ขาว****คือความดี*

(Hong Yok Bamrung Anuban School, 2025)

จากการวิเคราะห์การใช้สัญลักษณ์สีนี้สื่อสารอุดมการณ์เด็กดีที่สอดคล้องกับนโยบายเด็กและเยาวชนคนดีของแผ่นดิน ของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.)และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ในหลายมิติ ได้แก่ **พลัง** จากสีเขียวสะท้อนความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจ ความมีพลังในการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง รวมถึงความมีชีวิตชีวาและความสามารถ ในการเติบโตอย่างเต็มศักยภาพ ขณะที่ **ความดี** จากสีขาวสื่อถึงมิติความซื่อสัตย์และมีวินัย ความบริสุทธิ์ทางจิตใจ การยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรม และความดีงามที่ปราศจากมลทิน การผสมผสานระหว่างสองสีนี้สะท้อนอุดมการณ์ของเด็กดี คือ ความเข้มแข็ง ความซื่อสัตย์ และมีวินัย ควบคู่ไปกับความบริสุทธิ์และความดีงามทางจิตใจ ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของการเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพและเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติต่อไป

ตัวอย่างที่ 18

ต้นจาน*สัญลักษณ์ไม้มงคล ศิษย์ทุกคนเคารพรักสถาบัน*

(Rattanaburi Anuban School, 2025)

จากการวิเคราะห์ตัวบทเพลงมาร์ชโรงเรียนอนุบาลรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์ ที่ว่า ต้นจานสัญลักษณ์ไม้มงคล ศิษย์ทุกคนเคารพรักสถาบัน แสดงให้เห็นการใช้กลวิธีสัญลักษณ์ผ่าน ต้นจาน ซึ่งเป็นพฤกษาสัญลักษณ์ท้องถิ่นที่ถูกกำหนดอย่างชัดเจนว่าเป็น ไม้มงคล สื่อถึงความเป็นสิริมงคล ความศักดิ์สิทธิ์ ความคงทน และรากฐานที่มั่นคง ต้นจานในวัฒนธรรมไทยมักปลูกในวัดและสถานที่สำคัญ เป็นสัญลักษณ์

ของความร่มเย็นและพรแห่งสวรรค์ การระบุอย่างชัดเจนว่าเป็นสัญลักษณ์ แสดงถึงการสอนความหมายของระบบสัญลักษณ์โดยตรง ทำให้นักเรียนเรียนรู้ว่าต้นจานไม่ใช่เพียงต้นไม้ธรรมดา แต่เป็นตัวแทนของสถาบันและคุณค่าที่ต้องเคารพรัก ประโยคที่สอง ศิษย์ทุกคนเคารพรักสถาบัน เชื่อมโยงสัญลักษณ์กับพฤติกรรมที่คาดหวัง สะท้อนการใช้ธรรมชาติท้องถิ่นเป็นสื่ออุดมการณ์เด็กดีที่ปลูกฝังความจงรักภักดีและความผูกพันต่อสถาบัน

7. กลวิธีการตั้งชื่อ

กลวิธีการตั้งชื่อ (naming strategies) เป็นกลไกทางภาษาที่ใช้ในการกำหนดชื่อเรียกบุคคล สถานที่ สถาบัน หรือสิ่งต่าง ๆ อย่างมีเจตนาและมีความหมาย การตั้งชื่อไม่ใช่เพียงการระบุหรือแยกแยะสิ่งหนึ่ง จากอีกสิ่งหนึ่ง แต่เป็นการสร้างอัตลักษณ์ ถ่ายทอดคุณค่า เชื่อมโยงกับประวัติศาสตร์ และสะท้อนอุดมการณ์เด็กดี ได้แก่ ความกตัญญูกตเวที ความกล้าหาญ ความเข้มแข็ง ความพอเพียง และมีจิตสาธารณะ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 19

*อนุบาล**พระยาประเสริฐสุนทราศรัย***

(Phraya Prasert Suntharasai Anuban School, 2025)

จากการวิเคราะห์กลวิธีการตั้งชื่อ พบว่า ชื่อโรงเรียน **อนุบาลพระยาประเสริฐสุนทราศรัย** แสดงให้เห็นการใช้กลวิธีการตั้งชื่อตามบุคคลสำคัญ คือ **พระยาประเสริฐสุนทราศรัย** (เกิด แก้วบรรจง) นักการศึกษาและข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ในสมัยรัชกาลที่ 5-6 ผู้มีบทบาทสำคัญในการวางรากฐานระบบการศึกษาสมัยใหม่ของไทย การใช้ราชทินนามเต็ม (พระยาประเสริฐสุนทราศรัย) เป็นการแสดงความเคารพสูงสุดและยืมบารมีจากบุคคลผู้มีเกียรติยศ เพื่อสร้างความภาคภูมิใจ สื่ออุดมการณ์เด็กดีด้านความกตัญญูกตเวที และเชื่อมโยงสถาบันการศึกษากับประวัติศาสตร์การศึกษาไทย ทำให้นักเรียนตระหนักว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของมรดกอันทรงคุณค่าและมีหน้าที่สืบสานเกียรติยศของผู้ก่อตั้ง

ตัวอย่างที่ 20

*อนุบาล**วัดไชยชุมพลชนะสงคราม***

(Wat Chai Chumphon Chana Songkhram School, 2025)

จากการวิเคราะห์กลวิธีการตั้งชื่อ พบว่าชื่อโรงเรียน **อนุบาลวัดไชยชุมพลชนะสงคราม** แสดงให้เห็นการใช้กลวิธีการตั้งชื่อตามวัดที่มีชื่อเชื่อมโยงกับประวัติศาสตร์การสงคราม คำว่า **ไชยชุมพล** และ **ชนะสงคราม** สื่อถึงความกล้าหาญ ความแข็งแกร่ง การร้องเพลงมาร์ชชื่อโรงเรียนที่มีคำว่า **ไชยชุมพล** และ **ชนะสงคราม** ทุกเช้าปลูกฝังอุดมการณ์เด็กดีด้านความกล้าหาญ และความเข้มแข็งทางจิตใจ ให้แก่นักเรียนตั้งแต่วัยเรียน แม้ว่าเด็กในวัยนี้อาจยังไม่เข้าใจความหมายทางประวัติศาสตร์อย่างลึกซึ้ง แต่การทำซ้ำคำที่มีพลัง เช่น ชัยชนะ และชนะสงคราม สร้างความรู้สึกเชิงบวกเกี่ยวกับความแข็งแกร่ง ความไม่ย่อท้อ และความมุ่งมั่นที่จะเอาชนะอุปสรรค

ตัวอย่างที่ 21

*อนุบาล**ลานสัก***

(Lan Sak Anuban School, 2025)

จากการวิเคราะห์กลวิธีการตั้งชื่อ พบว่า ชื่อโรงเรียน **อนุบาลลานสัก** แสดงให้เห็นการใช้กลวิธีการตั้งชื่อตามภูมินามท้องถิ่น คำว่า **ลานสัก** หมายถึงพื้นที่ราบกว้างที่มีต้นสักขึ้นอยู่เป็นจำนวนมาก สะท้อนลักษณะภูมิประเทศและทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญของท้องถิ่นในอดีต การตั้งชื่อนี้เชื่อมโยงสถาบันการศึกษากับประวัติศาสตร์และเอกลักษณ์ทางภูมิศาสตร์ของชุมชน สร้างความรู้สึกผูกพันกับท้องถิ่นและภูมิปัญญาการใช้ประโยชน์จากป่าไม้ ต้นสักในวัฒนธรรมไทยยังเป็นสัญลักษณ์ของความมั่นคง ความคงทน และคุณค่าทางเศรษฐกิจ การร้องเพลงมาร์ชชื่อนี้จึงเป็นการสื่ออุดมการณ์และปลูกฝังรู้จักและภาคภูมิใจในรากเหง้าทางธรรมชาติและวัฒนธรรมของบ้านเกิด ซึ่งสอดคล้องกับค่านิยมหลัก 12 ประการ นโยบาย คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ความรักชาติและท้องถิ่น ผ่านการปลูกฝังความภาคภูมิใจในอัตลักษณ์ท้องถิ่นและความเป็นคนไทย การอยู่อย่างพอเพียง ผ่านการเรียนรู้ภูมิปัญญาการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างรู้คุณค่าและยั่งยืน ความเข้มแข็ง ผ่านสัญลักษณ์ต้นสักที่สื่อถึงความมั่นคง ความคงทน และความอดทน และจิตสาธารณะ ผ่านความรับผิดชอบต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและมรดกทางวัฒนธรรมของชุมชน

สรุปและอภิปรายผล

จากผลการศึกษากลวิธีทางภาษาที่สื่อถึงอุดมการณ์เด็กดีในเพลงมาร์ชโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดในประเทศไทย พบว่า เพลงมาร์ชเป็นกลไกทางวาทกรรมที่ทรงพลังในการหล่อหลอมจิตสำนึกแก่เด็กไทยตั้งแต่วัยอนุบาล ผ่านการใช้กลวิธีทางภาษา 7 ประเภท ได้แก่ 1. กลวิธีทางศัพท์ ที่สร้างความสัมพันธ์และอัตลักษณ์ผ่านการเรียกชื่อและเรียกขาน 2. กลวิธีการใช้ทัศนภาวะ ผ่านคำสั่งและความจำเป็น 3. กลวิธีการอ้างถึงสิ่งศักดิ์สิทธิ์และสถาบันหลัก 4. กลวิธีการใช้คำอุปมา ที่เปรียบเทียบกับสิ่งมีค่า 5. กลวิธีการใช้อุปลักษณ์ ที่ถ่ายโอนความหมาย และ 6. กลวิธีการใช้สัญลักษณ์ และ 7. กลวิธีการตั้งชื่อ

จากผลการศึกษากลวิธีทางภาษาที่สื่อถึงอุดมการณ์เด็กดีในเพลงมาร์ชโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดในประเทศไทย ผู้วิจัยอภิปรายผลการศึกษา ดังนี้ 1. ด้านกลวิธีทางภาษา สอดคล้องกับการศึกษาของ Angkapanichkit (2014, 2018) ที่เน้นย้ำว่ากลวิธีทางภาษาเป็นกระบวนการเลือกใช้ภาษาอย่างมีวัตถุประสงค์เพื่อสื่อความหมายและอุดมการณ์ โดยการวิเคราะห์ไม่ใช่เพียงลักษณะภาษาในข้อความเท่านั้น แต่รวมถึงการเปิดเผยความคิดที่แฝงอยู่ในข้อความด้วย การศึกษาครั้งนี้ขยายขอบเขตการประยุกต์ใช้แนวคิดดังกล่าวไปสู่วรรณกรรมเพลงมาร์ชโรงเรียนอนุบาล ซึ่งเป็นบริบทที่ยังไม่เคยมีการศึกษาด้านกลวิธีทางภาษามาก่อน 2. ด้านอุดมการณ์และการปลูกฝัง การศึกษานี้สอดคล้องกับงานของ Sroi Kutruea (2018) ที่พบว่าเพลงมาร์ชมีการเลือกใช้คำศัพท์เพื่อสื่ออุดมการณ์เด็กดีด้านเกียรติภูมิ ได้แก่ ชื่อเสียงของโรงเรียน ความเป็นเลิศทางวิชาการ ความใฝ่เรียนรู้ รวมถึงประวัติและบุคคลสำคัญของโรงเรียน ที่สื่อถึงอุดมการณ์ความกตัญญูกตเวที ความรัก ความสามัคคี และมีจิตสาธารณะ อย่างไรก็ตาม การศึกษานี้ขยายผลไปไกลโดยไม่เพียงแต่วิเคราะห์การเลือกใช้คำศัพท์ แต่ยังรวมถึงกลวิธีทางภาษาที่หลากหลายและครอบคลุม รวมทั้งแสดงให้เห็นว่าอุดมการณ์ที่ถ่ายทอดมีมิติที่กว้างขวางกว่าเพียงเกียรติภูมิของสถาบัน แต่รวมถึงการสร้างอัตลักษณ์แห่งความเป็นพลเมืองที่ดี นอกจากนี้กลวิธีทางภาษาที่สื่อถึงอุดมการณ์เด็กดีในเพลงมาร์ชโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดในประเทศไทย มีความแตกต่างจากงานวิจัยอื่นโดยมีขอบเขตที่กว้างและ

ครอบคลุม วิเคราะห์เพลงมาร์ชจากโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดทั้ง 77 จังหวัด รวม 194 เพลง ใน 6 ภูมิภาค พบว่า แต่ละภูมิภาคมีความโดดเด่นของอุดมการณ์ที่สะท้อนบริบททางประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ และวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ดังนี้ 1) ภาคตะวันตกโดดเด่นด้านอุดมการณ์เกียรติภูมิและชัยชนะทางการทหาร สะท้อนประวัติศาสตร์การสงครามและตำแหน่งทางภูมิศาสตร์ 2) ภาคใต้เน้นความสามัคคี ความเข้มแข็ง และการยึดมั่นในศาสนาอย่างชัดเจน โดยเฉพาะในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ต้องการสร้างความเป็นหนึ่งเดียวและความเคารพในความหลากหลาย 3) ภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือโดดเด่นด้านความผูกพันกับท้องถิ่นและภูมิปัญญา ผ่านการตั้งชื่อตามภูมินามและทรัพยากรธรรมชาติ พร้อมเน้นความสัมพันธ์แบบครอบครัวผ่านคำเรียกขาน “น้องพี่” และ “ลูก” และยังมีการเปรียบเทียบโรงเรียนกับ “เพชรน้ำหนึ่งของภาคอีสาน” แสดงความภาคภูมิใจในระดับภูมิภาค 4) กรุงเทพมหานครและภาคกลางเน้นความเป็นเลิศทางวิชาการและความทันสมัย และการตั้งชื่อตามบุคคลสำคัญทางประวัติศาสตร์การศึกษา สะท้อนความเป็นศูนย์กลางทางการศึกษาระดับชาติ และ 5) ภาคตะวันออกแสดงความโดดเด่นในการผสมผสานระหว่างความทันสมัยกับการอนุรักษ์ สะท้อนบริบทของภูมิภาคที่มีทั้งพื้นที่อุตสาหกรรมและพื้นที่อนุรักษ์ธรรมชาติ ความแตกต่างเหล่านี้แสดงให้เห็นว่า เพลงมาร์ชสามารถตอบสนองต่อบริบทเฉพาะของแต่ละภูมิภาค ในขณะที่ยังคงรักษาอุดมการณ์หลักร่วมกันทั่วประเทศ ได้แก่ ความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ความเป็นเลิศทางวิชาการ วินัย คุณธรรม และความสามัคคี

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้สามารถสะท้อนแง่มุมกลวิธีทางภาษาที่สื่อถึงอุดมการณ์เด็กดีในเพลงมาร์ชโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดในประเทศไทย ซึ่งสามารถนำไปปรับใช้ในวรรณกรรมหรือตัวบทประเภทอื่น โดยใช้กรอบแนวคิดกลวิธีทางภาษาที่สื่อถึงอุดมการณ์เด็กดีที่หลากหลายยิ่งขึ้น

References

Angkapanichkit, C. (2018). **Text Analysis** (2nd ed.). Chulalongkorn University Press. (In Thai)

Angsuviriya, C. (2008). **Femininity in Women’s Magazine (1948-1996): education The relationship between language and ideology** [Doctoral dissertation]. Chulalongkorn University. (In Thai)

Chamwong, W. (2015). **The Strategies of Using language in cosmetic Advertising** (Research Report). Rajamangala Rattanakosin University. (In Thai)

Chitchamnong, D. (1984). **Aesthetics in Thai.** Kledthai. (In Thai)

Hongladarom, K. (2000). **A Perspective on Ethnic Minorities in Thailand: A Study The relationship between language and ideology** (Research Report). Chulalongkorn University. (In Thai)

Iammanon, C. (2006). **A study of discourse on people living with HIV/AIDS in Thai society: A critical discourse analysis** [Doctoral dissertation, Chulalongkorn University]. Chulalongkorn University Intellectual Repository. https://doi.org/10.58837/CHULA.THE.2006.1949

Klinsuwan, K. (2013). **Differences between men and women in relationship advisory discourse on Salaprachakhom Webboard on www.pantip.com: A Critical Discourse Analysis** (Master' s thesis). Chulalongkorn University. (In Thai)

Masavisut, N. , Sajjaphan, R. & Sukpanich, T. (1990). **Male to female. Contents Thai Concepts.** Sukhothai Thammathirat University. (In Thai)

Phakdeephasuk, S. (2019) **Discourse of femininity in health and beauty magazines in Thai.** (Research Report). Thailand Science Research and Innovation. (In Thai)

Pongudom, R. (2005). **The relationship between language and values about beauty: a study of Advertising Discourse on Cosmetic in Thai** [Master' s thesis]. Chulalongkorn University. (In Thai)

Royal Institute. (2011). https://dict.longdo.com. (In Thai)

Sroikuduea, T. (2018). **Lexical choices for conveying prestige ideology in school march songs** [Master's thesis, Chulalongkorn University]. Chulalongkorn University Intellectual Repository. https://www.chula.ac.th/en/research-and-innovation/cuir/ (In Thai)

Rungruangying, P. (2017). **Discourse and Ideology Analysis in Female Homosexuality in the @tom actz Magazines** [Master' s thesis]. Mahasarakham University. (In Thai).

Rakmani, S. (2008). **Literary Language** (3rd ed.) Sai Namjai. (In Thai)

Swasburi , A. (1990). **Counselling column in Thai magazine in reflecctng role and status of Thai women** [Master' s thesis]. Chulalongkorn University. (In Thai)

Worakhot, S. (1999). **Women's Perspective in Sriburapa's Novel** [Master' s thesis]. Mahasarakham University. (In Thai).